

Handläggare
Boel Noro Svärd
Telefon: 08-50826755

Remiss av Boverkets förslag till föreskrifter om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga i byggnader

Kontorsyttrande

Sammanfattning

Boverket har skickat ut förslag på nya föreskrifter som ska gälla för byggsektorn istället för nuvarande Boverkets byggregler (BBR). En av huvudanledningarna till att en ändring föreslås är att de allmänna råd som finns i nuvarande BBR har kommit att bli normerande vilket försvårar för byggherrar att pröva andra lösningar som också skulle kunna uppfylla kraven, något som förhindrar teknikutveckling och ekonomisk effektivitet.

Boverket har skickat ut flera remisser uppdelade i olika områden. En av dessa gäller föreskrifter om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Detta tjänsteutlåtande är ett svar på den remissen. Fastighetskontoret har även lämnat svar på Boverkets andra remisser. För personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga är även frångänglighet och säker utrymning intressant, detta är inkluderat i föreskrifterna om brand, som behandlas i remissen med diarienummer FSK 2023/249.

Fastighetskontoret är generellt positivt inställt till grundförändringarna i föreskrifterna, det vill säga att de allmänna råden ersätts med funktionskrav. För tillgänglighet så kommer vissa av de allmänna råden att bli en del av de nya föreskrifterna, medan andra tas bort och ersätts med funktionskrav. Föreskrifterna har därmed olika detaljeringsnivå beroende på hur man har bedömt att kraven behöver formuleras. Enligt Boverkets remiss behålls samma kravnivå vad gäller tillgänglighet och användbarhet och påverkan på personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga bedöms därför som liten. En ändring i sak är att även små samlingslokaler inte behöver uppfylla tillgänglighetskrav på alla sina publikplatser. Däremot förtydligas att tillgänglighetsanpassade publikplatser ska

Fastighetskontoret

Fleminggatan 4
Box 8312
104 20 Stockholm
Växel 08-508 270 00
Fax 08-508 27 070
fastighetskontoret@stockholm.se
start.stockholm

finnas jämnt utspritt i lokalen och ha samma kvalitet som övriga platser.

Ärendet

Boverkets förslag till föreskrifter

Boverket föreslår nya föreskrifter om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga i byggnader. De nya föreskrifterna, som består av fyra kapitel, föreslås träda i kraft den 1 juli 2024. Samtidigt upphävs motsvarande regler om tillgänglighet och användbarhet i Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, BBR. Den nya författningen föreslås ha en övergångstid om ett år.

Efter översynen ska byggreglerna

- bestå av färre regler
- vara formulerade som teknik- och materialneutrala funktionskrav
- bara innehålla bindande föreskrifter – i princip inga allmänna råd och inga hänvisningar till standarder, regler eller allmänna råd från andra myndigheter eller organisationer

Målet för Boverkets regelarbete är att författningsförslaget ska ha en tydlig struktur där krav ställs på funktion. Författningsförslaget formuleras som teknik- och materialneutrala verifierbara funktionskrav. När föreskrifterna uttrycks som funktionskrav, utan den begränsning som de allmänna rådens normerande roll kan innebära, tydliggörs det att byggherrar har frihet att föreslå egna lösningar som uppfyller föreskrifterna. Därigenom främjas kostnadseffektiva lösningar och nytänkande som på längre sikt kan bidra till att förbättra produktiviteten och pressa byggkostnaderna.

Boverket har inte identifierat någon ökning av produktionskostnader som direkt konsekvens av författningsförslaget. Boverket bedömer att författningsförslaget kommer att få begränsade direkta konsekvenser för tillämpningen jämfört med hur de gällande allmänna råden tillämpas i dag. Direkta kostnadsmässiga konsekvenser för berörda aktörer uppstår framför allt till följd av tid för inläring, anpassning av arbetssätt och kompetensutveckling.

Fastighetskontoret

Fleminggatan 4
Box 8312
104 20 Stockholm
Växel 08-508 270 00
Fax 08-508 27 070
fastighetskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Boverket bedömer också att författningsförslaget inte kommer att få direkta konsekvenser på byggnaders tillgänglighet och användbarhet. Författningsförslaget innebär i grunden samma krav som i BBR i och med att den övergripande kravnivån i plan- och bygglagen (PBL) och plan och byggförordningen (PBF) inte ändras.

En skillnad från BBR, som författningsförslaget innebär, är möjligheten att undanta publikplatser i alla typer av samlingslokaler, när det gäller tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelseförmåga. I BBR är det bara möjligt i större samlingslokaler.

Ytterligare skillnad är att kravet på tillgängliga och användbara huvudentréer ska föreslås gälla för byggnader generellt. Den avgränsning till publika lokaler, arbetslokaler och bostadshus, som finns i BBR, har tagits bort.

I författningsförslaget anges en bestämmelse om dimensionerande mått för rullstol. De måtten är allmänna råd i BBR. Boverket har valt att föreskriva de mått som ska användas för dimensioneringen när reglerna i författningen tillämpas. De lösningar som väljs ska medge tillgänglighet för och användning av de angivna rullstolstyperna. Ett exempel på en situation där detta blir tillämpligt är kommunikationsutrymmens bredd. I BBR finns ett allmänt råd om att bredden bör vara minst 1,30 meter. I författningsförslaget finns ett funktions-krav utan preciserande mått. Bredden ska bestämmas efter de dimensionerande måtten för rullstol.

Handböcker, standarder, branschstandarder och branschöverenskommelser kommer att få en viktig roll vid tolkning av byggreglerna. Mycket av detta utvecklingsarbete och förvaltning av befintlig kunskap förväntas kunna ske via sektorn.

Kontorets analys

Fastighetskontoret ser positivt på förslaget som innebär ett förtydligat regelverk och större möjligheter för teknikutveckling och innovation vid ny- och ombyggnation. Inledningsvis kommer dock de nya forskrifterna medföra kostnader för fastighetskontoret genom tid för inläring, anpassning av arbetssätt och kompetensutveckling.

Slut

Fastighetskontoret

Fleminggatan 4
Box 8312
104 20 Stockholm
Växel 08-508 270 00
Fax 08-508 27 070
fastighetskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Olga Ekstam, Avdelningschef	2023-07-04